

VOORTGANGSRAPPORTAGE

Verandertraject Huiselijk Geweld Rotterdam

April 2022

Samen veranderen we de aanpak van Huiselijk Geweld!

Inhoudsopgave

	Pag.
❖ 1. Inleiding	2
❖ 2. Leidende principes in de aanpak	2
❖ 3. Ambities en doelen van het programma	3
❖ 4. Voortgang algemeen	3
❖ 5. Reflectie Critical friends	6
❖ 6. Voortgang per actielijn	7
❖ Bijlagen	13

1. INLEIDING

Het Verwey Jonker instituut heeft een onderzoek gedaan naar de aanpak van huiselijk geweld in Rotterdam. In hun rapport 'Complexe problemen vragen onorthodoxe oplossingen' (juni 2020)¹ zijn aanbevelingen gedaan om de aanpak te verbeteren. Het adviesbureau AEF heeft vervolgens een verkenning uitgevoerd over hoe deze aanbevelingen opgevolgd kunnen worden. Deze verkenning heeft geleid tot het Verandertraject Huiselijk Geweld in Rotterdam, dat in april 2021 van start is gegaan en loopt tot en met maart 2023.

De **Beschermpartners**² hebben de aanbevelingen uit het rapport van Verwey Jonker omarmd en staan aan de lat van de verandering die er nodig is. De kern van de verandering is dat er binnen het netwerk Huiselijk geweld beter moet worden samengewerkt om gezinnen waarin huiselijk geweld speelt betere, integrale hulp/ondersteuning te bieden en het geweld te stoppen. Dit zit deels in het veranderen van werkwijzen (procedures, protocollen, criteria, ander hulpaanbod etc), deels in het faciliteren van de samenwerking (zorgen voor makkelijke lijnen, kennis over elkaar, faciliteren van het netwerk etc) en deels in het veranderen van houding en gedrag (niet overdragen maar bijschakelen, vertrouwen in elkaar, de grenzen opzoeken van wat er kan en mag). We dienen hiervoor een **lerend netwerk** te zijn, dat continue met elkaar werkt aan een betere aanpak. Dit is wat we met het Verandertraject willen we bereiken.

Het Verandertraject wordt uitgevoerd door een programmteam bestaande uit projectleiders van de gemeente Rotterdam en Veilig Thuis. Ze hebben de rol van aanjager in dit proces. De verandering zelf vindt plaats in het netwerk, waarbij verschillende gremia zoals het **Platform Beschermpartners** (bestuurlijk), het **Tactisch platform** (managers), **de groep Critical friends** (uitvoering en voormalig cliënten/ervaringsdeskundigen), een communicatie werkgroep en verschillende inhoudelijke werkgroepen, de cruciale rol hebben van veranderaars. De opgaven zijn dus een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het netwerk.

In deze voortgangsrapportage wordt een stand van zaken over de verschillende opgaven gegeven tot en met maart 2022.

¹ <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/complexe-problemen-vragen-onorthodoxe-oplossingen-rotterdamse-aanpak-huiselijk-geweld/>

2. LEIDENDE PRINCIPES IN DE AANPAK

Voorafgaand aan de start van Verandertraject heeft het Platform Beschermpartners **leidende principes voor de aanpak van huiselijk geweld** vastgesteld. Deze dienen centraal te staan in alles wat we doen in de aanpak.

In het verandertraject toetsen we de acties die we in gang zetten steeds aan deze leidende principes. De verschillende gremia (bestuurlijk, tactisch en uitvoerend) houden ons hier scherp op. Tegelijkertijd is het nodig om deze principes onder de aandacht te brengen binnen het hele netwerk en het gesprek erover te voeren. Een goed voorbeeld hiervan is de **leersessie met het Platform Beschermpartners over professionele moed en lef** (voorheen *professionele eigenzinnigheid*).

In het platform Beschermpartners hadden we onder leiding van Movisie een leersessie rond professionele moed en lef en hoe we daar allen naar kijken. Het was een inspirerende sessie waarin we elkaar begrepen en aanvulden om zo tot een gezamenlijke visie hierover te komen. (Jolanda Gerritsen, Arosa)

² Belangrijke partners uit het netwerk bestaande uit: VTRR, ZVHRR, Arosa, Fier, Politie, OM, De Waag, Enver, JBRR, Reclassering, Gemeente Rotterdam

3. AMBITIES EN DOELEN VERANDERTRAJECT

Het verandertraject kent de volgende ambitie en doelen (uit: *Actieprogramma Verandertraject Huiselijk Geweld*, 8 april 2021):

Ambitie:

Dat wat slachtoffers, plegers en andere betrokkenen van huiselijk geweld nodig hebben, staat centraal in de aanpak. Zij krijgen eerder en betere, integrale hulp en ondersteuning, zowel in het kader van zorg als veiligheid, waardoor de situatie van geweld duurzaam wordt doorbroken en betrokkenen weer veilig deel kunnen nemen aan de samenleving.

Het is hiermee tevens de ambitie dat de samenstelling van de casuïstiek die instroomt verandert van meer hoog-complexe casuïstiek naar meer laag-complexe casuïstiek, wat betekent dat we eerder bij Huiselijkgeweld-situaties betrokken zijn.

Doelen:

Het verbeteren van de directe toegang tot samenhangende hulp voor hele gezinssystemen (slachtoffers, plegers en andere betrokkenen van huiselijk geweld), zodat sneller/zo vroeg mogelijk de juiste integrale hulp kan worden opgestart.

Het verbeteren van het integraal hulpaanbod aan gezinssystemen (slachtoffers, plegers en andere betrokkenen bij huiselijk geweld) en ervoor zorgen dat hulp sneller kan worden opgestart, zodat de hulp effectief bijdraagt aan het doorbreken van het geweldspatroon én aan duurzaam herstel.

Het directer verbinden en versimpelen van het zorgnetwerk en het veiligheidsnetwerk binnen het lokaal veld, zodat interventies goed op elkaar kunnen worden afgestemd en er steeds vaker partijen in de aanpak verbonden zijn in plaats van dat er verwezen wordt naar elkaar.

Het verbeteren van de samenwerking in het gehele netwerk, zodat professionals sneller en gemakkelijker gebruik kunnen maken van elkaars expertise in casuïstiek en zodat er continu kan worden gewerkt aan het verbeteren van de aanpak.

Het vergroten van de kennis en kunde van professionals die werken in de aanpak Huiselijk geweld, zodat cliënten sneller en effectievere hulp ontvangen.

Ervoor zorgen dat regels, administratie en procedures meer ten dienste staan van de hulpverlening, zodat professionals datgene kunnen doen wat zij nodig achten voor het gezin, waardoor cliënten betere hulp en ondersteuning krijgen.

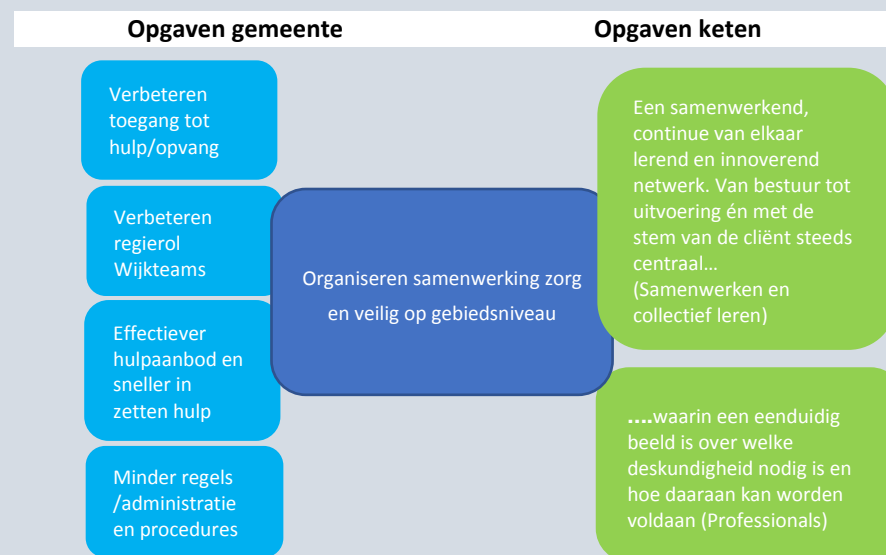
4. VOORTGANG ALGEMEEN

In de volgende paragraaf wordt per doel/actielijn schematisch de voortgang per beoogd resultaat weergegeven (programmamonitor). Dit biedt inzicht in wat er wel of niet op schema ligt. Het Verandertraject bestaat uit de som van al deze acties. Het uiteindelijke resultaat moet in overeenstemming zijn met de hiervoor genoemde ambitie en doelen.

Opgaven voor gemeente en opgaven voor de keten

Steeds scherper tekent zich af dat het programma bestaat uit twee verschillende opgaven:

1. concrete verbeteropgaven specifiek voor de gemeente Rotterdam in samenwerking met een (aantal) partners;
2. een veranderopgave waar de hele HG/KM keten, waarbij de gemeente één van de partners is, voor aan de lat staat.

Deze tweedeling in de opgaven zorgt er in de praktijk voor dat de sturing/het eigenaarschap verschillend wordt ervaren per opgave. Het Platform Beschermpartners heeft als collectief bijvoorbeeld een grote rol en invloed/sturing/eigenaarschap op de brede opgaven voor de keten. Terwijl de gemeente Rotterdam juist een grotere rol pakt bij de andere opgaven.

Resultaten en merkbare verandering

In beide opgaven (specifiek voor gemeente en de brede opgave voor de keten) is er voortgang/zijn er resultaten geboekt (zie ook de stand van zaken per actielijn). Verandering is veelal niet binnen een kort tijdsbestek te realiseren. Toch is er zeker al een verandering merkbaar in de keten. Hieronder lichten we een aantal resultaten/merkbare veranderingen toe.

Rond **Toegang** zijn belangrijke resultaten geboekt m.b.t. de deskundigheid van medewerkers bij de VraagWijzers en stedelijke loketten. Ook is hierbij goed nagedacht over het continue op peil houden van de deskundigheid. Dit geeft aan dat het onderwerp HG steeds meer positie krijgt in deze organisatieonderdelen. Daarnaast zijn stappen gezet om de lijnen tussen het Wijkteam en de VraagWijzer en de VraagWijzer en Veilig Thuis beter te maken. Bijvoorbeeld in de proeftuin in Feijenoord waarbij Veilig Thuis fysiek aanwezig was bij de VraagWijzer.

Bij **Effectieve hulp** is het proces rond de inkoop van een HG-arrangement in volle gang. Hierbij is een doorbraak gerealiseerd door ervoor te zorgen dat er in één arrangement zowel Jeugdhulp als Wmo-hulp kan worden geboden én dat ook veiligheid onderdeel uitmaakt van het arrangement. Onlangs zijn de pakketten gepubliceerd voor een marktconsultatie, waarop veel respons is gekomen vanuit het netwerk. De betrokkenheid op de inhoud van dit arrangement is groot. Daarnaast zijn er ook concrete resultaten te zien in het aanbod rond hulp en ondersteuning aan de pleger én verhoogde aandacht voor dit onderwerp in het netwerk.

Het gebiedsnetwerk HG/KM in Delfshaven is een concreet resultaat in de opgaven rond **Netwerk**. Hierin werken Wijkteam, VTRR en politie laagdrempelig samen rond casuïstiek. Ook een ervaringsdeskundige is hierbij betrokken.

“Het is prettig om te merken dat we één lijn vinden in de aanpak van duurzame veiligheid. Iedereen stelt vragen vanuit zijn eigen rol en organisatie, zo krijgen we een completer beeld van de casus en de organisaties” [Betrokken HG-deskundige in het netwerk]

Rond **Samenwerking en collectief** leren zien we door o.a. door de inzet hierop een verandering in het netwerk m.b.t. de gezamenlijke betrokkenheid bij het onderwerp en de gevoelde gezamenlijke verantwoordelijkheid t.a.v. cliënten. Dit heeft mooie gesprekken opgeleverd op bestuurlijk en tactisch niveau. De net gestarte groep Critical friends biedt hierin juist vanuit de uitvoering en de cliënt een perspectief. Daarnaast werkt een pool van opgeleide ervaringsdeskundigen voor de hele keten welke in het belang van de cliënt dwars door muren van organisaties heen gaan en de stem van de cliënt laten horen. In het netwerk hebben inmiddels verschillende vormen van collectief leren plaatsgevonden. De overleggen van het strategisch en tactisch platform leiden ertoe dat organisaties elkaar steeds beter leren kennen en bevorderen onderlinge uitwisseling. De Wisselstage kent al twee edities waaraan in totaal 150 professionals uit meer dan 20 organisaties meedoen. Professionals zijn positief over deze vorm van leren:

“Ik ga zeker mijn ervaringen delen binnen ons team. Ook zal ik bij twijfel met een cliënt makkelijker contact op gaan nemen met een andere organisatie.”

“Samen moeten we meer gebruik maken van elkaars expertise en elkaar inzetten bij bepaalde casussen. De stap naar meer contact is nu gezet.”

Steeds meer organisaties, bijvoorbeeld Fier en VT, hebben allerlei initiatieven om actief een kijkje te nemen bij andere organisaties en zo uitwisseling onderdeel te maken van hun reguliere werk.

De eerste concrete stappen zijn gezet rond de realisatie van een professionele standaard in de actielijn **Professionals**. De werkgroep bestaande uit professionals uit het netwerk en een ervaringsdeskundigen heeft de richting van deze standaard bepaald en gaat nu aan de slag met de uitwerking.

Tot slot zijn er verschillende resultaten te benoemen in de actielijn **Regels, Procedures en Administratie**. Er is voor de gemeente Rotterdam een werkwijze/richtlijn opgesteld om bij nieuwe ontwikkelingen/pilots altijd een check te doen of dit niet onnodige administratieve inzet vraagt van de uitvoering.

Ook is door middel van een enquête bij de uitvoering uitgevraagd administratieve en procesmatige knelpunten zijn binnen het werkveld Huiselijk Geweld. De uitkomsten van de enquête leveren handige inzichten op om mee aan de slag te gaan.

Het Verandertraject bestaat dus uit concrete opgaven en uit veranderopgaven. Overall ligt het traject op koers (zie ook stand van zaken per actielijn) als je het afzet tegen de planning op hoofdlijnen uit het Actieprogramma (zie bijlage 2). De wenselijke verandering in de keten is ingezet en steeds vaker al merkbaar. Maar daarmee zijn we er nog niet. Het is nodig dat het lerende netwerk dat zich voorzichtig aan het ontwikkelen is, stevig verankerd raakt. Zich ontwikkelt tot het platform dat gezamenlijk aan de basis staat voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Rotterdam. We gaan er vanuit dat hier de komende tijd nog belangrijke stappen in worden gezet.

Programmaorganisatie:

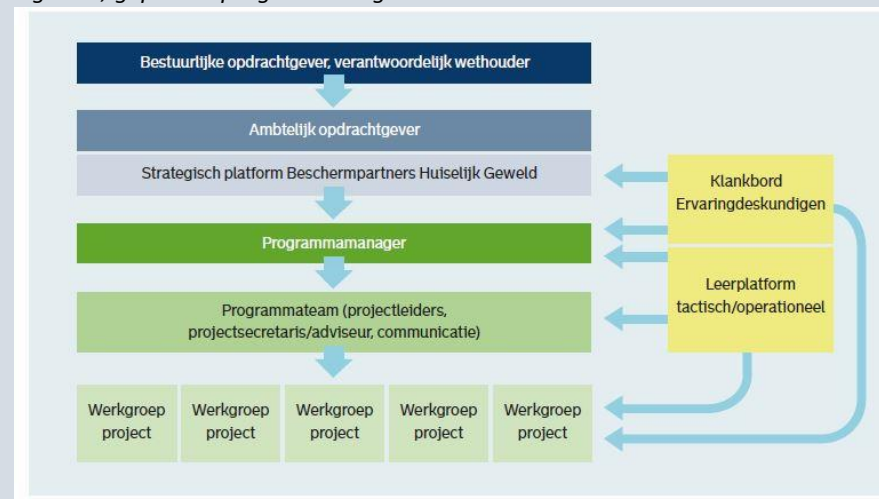
Ontwikkelingen rond de programmaorganisatie (zie figuur 1) worden hieronder beschreven.

Het Platform Beschermpartners is uitgebreid met De Waag. Het Platform ontwikkelt zich steeds meer door tot een platform voor de hele aanpak/de hele keten. Vanaf 2022 sluit het Platform ook aan bij het regionaal bestuurlijk overleg (BIA). Het Tactisch platform is gestart in december 2021 en kenmerkt zich ook door een bredere opgave voor de hele aanpak/keten en de hele regio. Tot slot is er vanuit deze partners ook een communicatiewerkgroep gestart. Deze heeft tot doel te zorgen voor eenduidige communicatie in het netwerk over lopende ontwikkelingen.

Onlangs is de groep Critical friends gestart, een groep betrokken professionals en ervaringsdeskundigen die de rol hebben om kritisch mee te kijken op alle ontwikkelingen én ook nieuwe punten op de agenda kunnen plaatsen. De groep bestaat nu uit 13 personen vanuit 9 organisaties.

De pool ervaringsdeskundigen van Ervaring in Huis is betrokken op alle onderdelen van het verandertraject (o.a. in werkgroepen, het tactisch platform en de Critical friends).

Figuur 1, geplande programmaorganisatie

5. REFLECTIE CRITICAL FRIENDS OP DE VOORTGANG VAN HET VERANDERTRAJECT

De groep Critical friends heeft onder andere op basis van de concept voortgangsrapportage een reflectiebijeenkomst gehouden over de huidige stand van zaken van het Verandertraject. De uitkomsten van deze bijeenkomst zijn beschreven in een Reflectieverslag (zie bijlage 2). Dit verslag is kort besproken tijdens het overleg van het Strategisch Platform van Beschermpartners op 10 mei en wordt later nog uitgebreider besproken. Ook wordt er nog schriftelijk gereageerd op het verslag richting de Critical friends.

Hieronder volgt een korte samenvatting/vertaling van de punten uit het reflectieverslag en op een aantal onderdelen ook wat hierover is besproken in het Strategisch Platform.

Algemeen:

- De rapportage toont aan dat er al veel in gang is gezet t.a.v. de ambities van het programma. Een aantal ontwikkelingen worden als positief beschouwd.
- Er lopen te veel ontwikkelingen, zowel vanuit het Verandertraject als daar buiten. Het zou goed zijn om meer focus aan te brengen.
Reactie Strategisch Platform: wij pleiten ook voor meer focus. Dit kan betekenen dat er (wel overwogen) keuzes gemaakt moeten worden in acties en ambities.
- Er blijft een gat bestaan tussen beleid en uitvoering. Informatie over ontwikkelingen komt niet goed aan bij de uitvoering. Ontwikkelingen worden niet goed geïmplementeerd in de uitvoering en er wordt vooraf niet altijd nagedacht over de impact op de uitvoering.
Reactie Strategisch Platform: bij alle ontwikkelingen worden professionals uit de uitvoering én ervaringsdeskundigen betrokken. Dit

moet beter zichtbaar worden gemaakt. Er moet meer aandacht zijn voor implementatie en de impact op de uitvoering.

- Er moet meer/andere communicatie komen over het Verandertraject in het algemeen en de specifieke ontwikkelingen in het bijzonder. Dit helpt om professionals uit de uitvoering goed mee te nemen in de ontwikkelingen.
- De voortgang in de rapportage is op proces en wat abstract geformuleerd. De relatie met de gestelde doelen is daardoor niet altijd helder.

Inhoudelijke punten:

- De samenwerking tussen het vrijwillig kader en gedwongen kader moet veel meer aandacht krijgen. In de uitvoering worden te veel belemmeringen ervaren, zoals het kunnen delen van informatie en het ontbreken van kennis, om dit goed te kunnen doen.
- Met betrekking tot het leidende principe 'handelen met passende snelheid en urgentie' moet duidelijk zijn dat 'passend' gaat over de behoefte bij de cliënt. De cliënt moet centraal staan en de cliënt bepaalt daarmee de snelheid.

5. Stand van zaken per actielijn

Hieronder volgt per actielijn een stand van zaken. Aangegeven is of de realisatie van de opgave op schema ligt. Dit is afgezet ten aanzien van de globale planning uit het Actieprogramma (zie bijlage 1).

Actielijn Toegang

Eigenaar: VTRR, Gemeente Rotterdam Projecten opvang: Fier, Arosa, VT Doelstelling: Het verbeteren van de directe toegang tot samenhangende hulp voor hele gezinssystemen (slachtoffers, plegers en andere betrokkenen van huiselijk geweld), zodat sneller/zo vroeg mogelijk de juiste integrale hulp kan worden opgestart.	Aanbeveling rapport Verwey Jonker: Zorg voor een laagdrempelige toegang tot hulp Verkenning AEF: De manier waarop 'nabijheid' wordt georganiseerd is de mate waarin men aanwezig is in het wijknetwerk (huisartsen, scholen, huizen van de wijk, etc. De manier waarop 'toegankelijkheid' wordt georganiseerd gaat over de mate waarin de wijkteams te bereiken zijn. Belangrijk onderdeel hiervan is direct en goed contact tussen VTRR en de wijkteams. Tevens wordt bezien welke rol ervaringsdeskundigen kunnen spelen om de drempel verder te verlagen.
---	---

Beoogd resultaat		Status + Toelichting	Resultaten/kansen/risico's in deze actielijn
Toegankelijkheid Wijkteams voor HG			Resultaten: - Alle medewerkers van de Vraagwijzers en stedelijke loketten zijn getraind op het signaleren van HG en regie en coördinatie op de deskundigheid is geregeld; - In de pilot in Hillegersberg-Overschie zijn verschillende laagdrempelige organisaties getraind op signaleren van HG en verbonden aan het WT. - De proeftuin in Feijenoord waarin Vraagwijzer en Veilig Thuis fysiek op één locatie hebben gewerkt is afgerond en geëvalueerd. - Er is een mogelijkheid gerealiseerd om cliënten direct te plaatsen in de crisisopvang als de situatie daarom vraagt. - Er zijn 10 opvangplekken gerealiseerd voor situaties die niet in de crisisopvang horen, maar waar opvang wel gewenst is. - Laagdrempelig inloopsprek uur gerealiseerd bij Filomena Kansen: - Sterk eigenaarschap van VTRR en de gemeente Rotterdam - Veranderingen in de gemeentelijke organisatie rond Toegang - Erkenning meerwaarde inzet ervaringsdeskundigheid bij toegang - Initiatieven vanuit de opvangorganisaties Risico's: - complexiteit m.b.t. knelpunten rond opvangproblematiek - opvangproblematiek is breder dan allen HG/KM
Snellere overdracht door verbinding VT, WT en VW		Ligt op schema: proeftuin Feijenoord afgerond en geëvalueerd. Aandachtsfunctionarissen Vraagwijzers worden gekoppeld aan HG-deskundigen WT's.	
Verbeteren toegang tot hulp door wijkteams		Ligt op schema, maar heeft wel aandacht. Er wordt gewerkt aan een verbeterde werkwijze VW-WT specifiek voor HG	
Deskundigheid in de Toegang			
Vergroten deskundigheid laagdrempelige vindplaatsen		Ligt op schema: pilot Hillegersberg-Overschie en reguliere werkzaamheden Servicepunt meldcode	
Vergroten deskundigheid medewerkers Vraagwijzers		Is behaald	
Vergroten deskundigheid medewerkers stedelijke loketten		Is deels behaald. Borging is nog een aandachtspunt	
Handelingskader HG bij Centraal Onthaal		Behoeft nog aandacht. Verkenning uitgevoerd, vervolg in gang gezet	
Toegang tot de opvang			
Directe toegang tot de opvang		Is gerealiseerd	
Realisatie opvangvoorziening voor wal en schip casuïstiek		Ligt op schema	
Realisatie ambulant team opvangvraagstukken		Dit vraagt aandacht.	

Actielijn Effectieve hulp

Eigenaar: Gemeente Rotterdam Doelstelling: Het verbeteren van het integraal hulpaanbod aan gezinssystemen (slachtoffers, plegers en andere betrokkenen bij huiselijk geweld) en ervoor zorgen dat hulp sneller kan worden opgestart, zodat de hulp effectief bijdraagt aan het doorbreken van het geweldspatroon én bijdraagt aan duurzaam herstel.	Aanbeveling rapport Verwey Jonker: Zorg voor financiering van gezinsgerichte hulp en bescherming Verkenning AEF: Vergroten van de effectiviteit van de HG aanpak door het ontwikkelen een integraal hulpaanbod (onder andere door ontwikkelen van gezinssysteemgerichte HG arrangementen) zodat snel en effectief hulp geboden kan worden. Dit vraagt om een inhaalslag voor hulp aan plegers inclusief het organiseren van opvangplekken.
---	--

Beoogd resultaat	Status + Toelichting	Resultaten/kansen/risico's in deze actielijn
Snellere inzet juiste hulp na overdracht Veilig Thuis		Resultaten: - De pilot Vrouwenopvang+ is gestart, waarbij ook ingezet wordt op ambulante hulptrajecten in de thuissituatie (of bij verblijf in het netwerk) om opvang en uithuisplaatsing te voorkomen. - Pakketten HG-arrangement gerealiseerd en gepubliceerd voor marktconsultatie - HG-arrangement waarin integrale hulp kan worden geboden aan alle leden van het gezin (slachtoffers, pleger, kinderen) heeft vorm gekregen. - Laagdrempelig hulpaanbod voor plegers: supportgroep, 'Niet meer door het lint' en E-health-module - Opvangmogelijkheid voor pleger na tijdelijk huisverbod in specifieke gevallen - Verschillende vormen van deskundigheidsbevordering over werken met plegers hebben plaatsgevonden: webinars voor de Wijkteams, expertsessie met de Veiligheidsalliantie, expertsessie met Ervaringsdeskundigen. Kansen: - Erkennen van het inzetten van ervaringsdeskundigheid rond de plegeraanpak Risico's: - Grote impact van het HG-arrangement op de gemeentelijke uitvoering
Afwegingskader passende hulp en indiceren HG-arrangement	Dit behoeft aandacht. Verkennende scenario's uitgedacht, deze vragen om nadere uitwerking	
Startarrangement/budget realiseren	Dit behoeft aandacht. Pilot VO+ gestart met daarin ook ambulante trajecten. Verkenning is nog nodig voor een structurele oplossing.	
Financieren integrale hulp		
Realiseren Huiselijk geweld arrangement	De planning is gewijzigd. Deze loopt nu gelijk met de planning van de inkoop van Wmo-maatwerkondersteuning.	
Hulp uit verschillende financieringsstromen integraal in kunnen zetten	Staat later in de planning	
Verbeteren hulp en ondersteuning aan de pleger		
Vergroten aanbod laagdrempelige plegerondersteuning	Ligt op schema. Concreet aanbod gerealiseerd + onderdeel in HG-arrangement	
Deskundigheid in WT vergroten over plegeraanpak	Behaald. Is blijvend onderdeel deskundigheidsbevordering WT's	
Leernetwerk rond plegeraanpak realiseren	Vraagt nog aandacht. Eerste verkenning gestart	
Opvangmogelijkheden voor de pleger	Behaald. Vraagt nog financiële borging	

Actielyn Netwerk

Eigenaar: Arosa en Politie (onderdeel samenwerking op gebiedsniveau) Gemeente (verbeteren regie Wijkteams) Doelstelling: Het directer verbinden en versimpelen van het zorgnetwerk en het veiligheidsnetwerk binnen het lokaal veld, zodat interventies goed op elkaar kunnen worden afgestemd en er steeds vaker partijen in de aanpak verbonden zijn in plaats van dat er verwezen wordt naar elkaar.	Aanbeveling rapport Verwey Jonker: De regiefunctie op wijkniveau moet beter. De samenwerking tussen instellingen op wijkniveau (Veilig Thuis, wijkteams, jeugdbescherming, politie en andere netwerkpartners) moet beter. Verkenning AEF: Regie gaat over wie in het netwerk de regie voert/de coördinatie op zich neemt. Wijkteam voert de regie vanaf het moment dat een casus is overgedragen aan het wijkteam tot aan het moment dat een ondersteuningsplan is afgerond. De intensiteit van de regie wordt bepaald op basis van de behoefte van een casus. De schaal betreft het niveau waarop het netwerk georganiseerd is (wijk, gebied, stad of regio) en hoe men elkaar verbindt. Structurele gebiedsbrede zorg- en veiligheidsteams met actieve inzet en betrokkenheid van alle netwerkpartners.
---	--

Beoogd resultaat	Status + Toelichting	Resultaten/kansen/risico's in deze actielyn
Verbeteren samenwerking Zorg en veilig op gebiedsniveau		Resultaten:
Netwerk zorg en veilig op gebiedsniveau realiseren	Ligt op schema, maar heeft aandacht. Gestart in Delfshaven.	- Laagdrempelig samenwerkingsnetwerk HG/KM gestart in Delfshaven met Wijkteam, Politie, Veilig Thuis en ervaringsdeskundige
Verbinden HG-deskundigen en ZVHRR	Hierover zijn afspraken gemaakt. Implementatie hiervan volgt.	- HG-deskundigen kunnen aansluiten bij het casusoverleg in het Zorg- en Veiligheidshuis.
Verbinden Filomena en Wijkteams	Behaald. ICM-ers Wijkteams hebben hier vanaf april een rol in.	- De intensief-casemanagers van het Wijkteam hebben de rol van linking pin tussen Filomena en Wijkteam bij afschaling naar het Wijkteam
Regierol Wijkteam versterken		- Document opgeleverd m.b.t. de werkzame elementen van Multifocus die elke HG-deskundige moet beheersen.
Zorgen voor goede positionering van HG in het Wijkteam	Dit heeft aandacht. Nog geen gedeelde visie over hoe dit vorm moet krijgen.	Kansen:
Borgen van de ICR-methodiek (systeemtheoretisch werken) in het Wijkteam	Vraagt aandacht. Wel tijdelijke werkwijze gerealiseerd. Houdt ook verband met de vorige opgave.	- Meerdere gebieden willen starten met de laagdrempelige samenwerking HGKM
		- Partners willen deel uitmaken van de twee lijn rond het samenwerkingsnetwerk
		- Veel draagvlak bij de uitvoering om eenduidiger en integraler te werken bij casussen HGKM
		- Optrekken met programma Lokale Samenwerking Zorg en Veilig
		Risico's:
		- De impact op de gemeentelijke uitvoering is groot en vraagt wat qua middelen en capaciteit. Dit geldt ook voor andere deelnemende organisaties.
		- De benodigde verandering is groot. Organisaties zijn hier nog niet altijd klaar voor/nog niet in staat te veranderen.

Actielyn Samenwerken en collectief leren

Eigenaar: Dock en Reclassering Doelstelling: Met elkaar een beweging in gang zetten om bij de aanpak van huiselijk geweld meer met en van elkaar te gaan leren, zowel op het niveau van bestuurders, managers als professionals en ervaringsdeskundigen; niet als doel op zich, maar als middel om de cliënt (het cliëntsysteem) sneller en effectiever te kunnen helpen.	Aanbeveling rapport Verwey Jonker: Zet leidende principes van waaruit samengewerkt wordt centraal binnen de aanpak. Investeer in reflectiebijeenkomsten ketenbreed om de leidende principes aan te scherpen en een gezamenlijke visie, gebaseerd op concrete casussen, te verdiepen. Verkenning AEF: Bij Samenwerking gaat het om: elkaar kennen, collectief lerend vermogen en informatie-uitwisseling Elkaar kennen gaat over de mate waarin professionals in de praktijk elkaars leefwereld begrijpen en weten wat ze van elkaar mogen verwachten. Collectief lerend vermogen gaat over de mate waarin er gezamenlijk ontwikkeld wordt. Informatie-uitwisseling gaat voornamelijk over hoe omgegaan wordt met de AVG.
---	--

Beoogd resultaat	Status + Toelichting	Resultaten/kansen/risico's in deze actielyn
Samenwerken		Resultaten: - Visiedocument op collectief leren inclusief concrete activiteiten + breed draagvlak gerealiseerd - verschillende lerende netwerken in de keten gestart: bestuurlijk platform, tactisch platform, groep critical friends, communicatie platform, netwerk ervaringsdeskundigheid etc. - Eén ronde Trading places (managersruil) en twee rondes Wisselstage (ruil professionals). Bij de Wisselstage deden inmiddels ruim 150 professionals van meer dan 20 organisaties mee. - Verschillende leersessies over werken met ervaringsdeskundigen - Concrete afspraken met o.a. Reclassering, Veilig Thuis, Arosa, Fier, Enver, Dona Daria, De Waag, Avant Sanare, Dona Daria en Filomena over werken met ervaringsdeskundigen. - Leersessie over moed en lef met bestuurders + Rotterdamse leertafel voor professionals - Ervaring in Huis wordt ingezet bij organisatie-overstijgende casuïstiek en heeft aanvullend vrijwillig hulp aanbod voor plegers HG gerealiseerd op zowel individueel niveau als collectief in de Supportgroep. - Een eerste concept werkwijze m.b.t. het delen van gegevens bij samenwerking is gerealiseerd. Kansen: - Verbinden actielijnen Samenwerken en collectief leren én Professionals in HG-academie/werkplaats om slagkracht te vergroten - Professionals zien nut en noodzaak in van de verschillende ambities; - Verbindingen maken met bestaande initiatieven op het ZVHRR, JBRR en het incidentenloket - Optrekken met vergelijkbare bestaande opdracht omtrent 'leren van incidenten'. Risico's: - Meedoen aan de beweging vraagt inzet/tijd van professionals. Dit staat soms op gespannen voet.
Aanbod/informatie in beeld brengen van organisaties in de keten	Koers is wat gewijzigd, vandaar wat vertraging, maar wordt weer opgepakt.	
Inzicht in AVG knelpunten + afspraken in de keten hierover	De planning is aangepast. Ontwikkelfase is afgerond.	
Collectief leren		
Ketenbrede visie op collectief leren	Is gerealiseerd en besproken in de keten.	
Opzetten (digitale) HG academie:		
a. organiseren van terugspoelsessies en ketenbreed leren van casuïstiekervaringen	Ligt op schema. Eerste sessie vindt binnenkort plaats	
b. Inzet ervaringsdeskundigen in proces van collectief leren	Ligt op schema. Afspraken met verschillende organisaties zijn gemaakt.	
c. realiseren van collectief netwerk in vorm van lerende netwerken.	Ligt op schema	
d. Trading places en Wisselstages	Ligt op schema	
e. Realisatie groep critical friends	Ligt op schema	

Actielijn Professionals

Eigenaar: JBRR, Enver en ZVHRR (voor professionele standaard) Doelstelling: Het vergroten van de kennis en kunde van professionals die werken in de aanpak huiselijk geweld, zodat gezinssystemen sneller en effectiever hulp ontvangen.	Aanbeveling rapport Verwey Jonker: Zet leidende principes van waaruit samengewerkt wordt centraal binnen de aanpak. Investeer in reflectiebijeenkomsten ketenbreed om de leidende principes aan te scherpen en een gezamenlijke visie, gebaseerd op concrete casussen, te verdiepen. Verkenning AEF: Het bouwblok 'professionals' betreft alle medewerkers: professionals, leidinggevend en bestuurders in het netwerk omtrent huiselijk geweld. Daarbij gaat hij zowel om het hebben van voldoende professionals als passend opgeleide professionals.
--	--

Beoogd resultaat	Status + Toelichting	Resultaten/kansen/risico's in deze actielijn
Deskundigheid		Resultaten: - Ketenbrede werkgroep voor de ontwikkeling van de professionele standaard is gestart - De richting van de professionele standaard is bepaald en door de werkgroep voorgelegd aan de eigenaren. - Een eerste concept professionele standaard is opgesteld. Kansen: - In de leersessie over professionele moed en lef werd kwam het nut van een gedeelde professionele standaard duidelijk naar voren. - Verbinden actielijnen Samenwerken en collectief leren én Professionals om meer slagkracht te realiseren. - Er zijn al verschillende HR-netwerken in het zorg-domein in Rotterdam Risico's: - Wel/geen vrijblijvendheid van een professionele standaard en bijbehorende training/kennismodules - Krapte op de arbeidsmarkt
Het realiseren van een digitaal leeraanbod voor het gehele netwerk.	Planning is aangepast. Wordt opgepakt i.s.m. ontwikkeling HG-academie	
Het ontwikkelen van 'Learning on the job' dmv een Buddy Systeem	Verkenning uitgevoerd binnen de gemeentelijke uitvoering. Wordt feitelijk al gedaan en behoeft geen verdere actie.	
Het opleveren van een professionele standaard waar professionals in het netwerk aan voldoen. De professionele standaard kent een praktische 3-delige uitwerking: 1. Praktische uitwerking van de standaard om gezamenlijk organisatie overstijgend te leren. 2. Praatplaat met minimaal vereiste expertise, attitude + koppeling terugkerende kennis modules (training). 3. Instrument om de professional te informeren over het aanbod + Toolbox van de Beschermpartners.	Ligt op schema. Werkgroep is tot overeenstemming gekomen in de richting: De professionele standaard is de onderlegger met de kaders voor de keten. Binnen deze kaders streven we naar een gedeelde systeemtheoretische visie inclusief praktische handvaten voor de professional.	
HR-strategie		
Realisatie werkgroep HR-vraagstukken		Staat later in de planning

Actielijn Regels, Administratie en Procedures

Eigenaar: Gemeente Rotterdam Doelstelling: Ervoor zorgen dat regels, administratie en procedures meer ten dienste staan van de hulpverlening, zodat professionals datgene kunnen doen wat zij nodig achten voor het gezin, waardoor cliënten betere hulp en ondersteuning krijgen. Waarbij de minimale vastlegging altijd gekoppeld is aan het optimaliseren van de hulp aan het gezinssysteem en zo min mogelijk op verantwoording.	Aanbeveling rapport Verwey Jonker: Gemeente en gemeenteraad schep de voorwaarden voor verbetering Verkenning AEF: Het bouwblok 'Afspraken, procedures en administratie' is er op gericht om op de korte termijn belemmering inzichtelijk te maken en aan te pakken.
---	---

Beoogd resultaat	Status + Toelichting	Resultaten/kansen/risico's in deze actielijn
Administratieve lasten verminderen		Resultaten: - Overzicht van algemene administratieve knelpunten en de oplossingen waaraan wordt gewerkt; - De enquête over administratieve lasten is uitgezet bij HG-deskundigen in het WT. Goede respons. - Werkproces om in de toekomst bij nieuwe ontwikkelingen administratieve lasten te voorkomen is opgesteld. Implementatie volgt - Het gemeentelijke proces rond huiselijk geweld en kindermishandeling is beschreven in een procesplaat; - Sessies rond het ophalen van de informatiebehoefte m.b.t. het dashboard zijn geweest. Kansen: - Bij andere organisaties is veel data beschikbaar dat bruikbaar is voor het dashboard - Er hebben meer trajecten rond het verminderen van administratieve lasten gelopen. Overlap moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Risico's: - Voorlopig is dit nog een intern traject gericht op de gemeentelijke uitvoering. Nog niet duidelijk wat nodig is om dit breder te maken. - Binnen de gemeente is specifieke data over HG casuïstiek niet altijd beschikbaar
In kaart brengen van de bekende knelpunten en geprobeerde oplossingen (van eerdere administratieve lasten trajecten)	Dit is gerealiseerd en wordt verwerkt in een tussentijds rapport.	
Enquête onderzoek onder HG-deskundigen naar knelpunten	Dit is behaald. Hier moet nog wel vervolg aan worden geven	
Werkproces om bij nieuwe ontwikkelingen administratieve lasten in kaart te brengen	Ligt op schema	
Inzicht in welke investeringen reeds zijn gedaan om specifieke werkprocessen op het gebied van HG te vereenvoudigen	Is gerealiseerd	
Zicht op het proces en aantallen		
Procesplaat van de gemeentelijke keten maken	Ligt op schema	
Dashboard ontwikkelen om inzicht te krijgen in o.a. aantallen in de gemeentelijke keten.	Ligt op schema, maar vraagt wel aandacht. Proces is ingewikkeld.	

Bijlagen

Bijlage 1. Globale planning

2021	
Q1 ■ MKBA door AEF ■ Werksessies regie en startbudget ■ Schrijven actieprogramma ■ Realisatie programmaorganisatie	Q2 ■ Actieprogramma naar gemeenteraad ■ Start Implementatiefase verbeteracties ■ Uitvoeren diverse quick scans
Q3 ■ Sturingsinformatie voor het programma ontwikkelen ■ Implementatie en uitvoering verbeteracties conform planning	Q4 ■ Implementatie en uitvoering verbeteracties conform planning
2022	
Q1 ■ Voortgangsrapportage ■ Implementatie en uitvoering verbeteracties conform planning	Q2 ■ Implementatie en uitvoering verbeteracties conform planning
Q3 ■ Implementatie en uitvoering verbeteracties conform planning ■ Opzetten onderzoek evaluatie actieprogramma	Q4 ■ Implementatie en uitvoering verbeteracties conform planning ■ Start uitvoering onderzoek evaluatie
2023	
■ Borging resultaten programma ■ Afronden onderzoek evaluatie ■ Eindrapportage en advies voor vervolg	

Bijlage 2. Reflectieverslag Critical friends

Aan : Deelnemers Strategisch Platform 10 mei 2022
Van : De groep Critical Friends
Betreft : Reflectieverslag voortgangsrapportage Verandertraject HG

Inleiding

Na het besluit van het Strategisch Platform begin dit jaar is er gestart met een groep Critical Friends. Inmiddels is voldaan aan het eerste verzoek tot reflectie, namelijk op de voortgangsrapportage van het Verandertraject HG. Het reflectieverslag volgt hieronder.

Samenstelling Critical friends

Arosa : twee case-workers
Veilig Thuis : procesregisseur
Dock : Wijkteammedewerker volwassenen
Gemeente Rotterdam : twee Wijkcoaches – HG-deskundigen
Reclassering : Reclasseringswerker
Fier : Medewerker mooie dingen
Timon : pedagogisch medewerker
Avant Sanare : GGZ-preventiewerker
Ervaring in Huis : twee Ervaringsdeskundigen
Politie : senior GGP-Doelgroepen/medewerker TCO

De groep wordt begeleid door de projectleider van de actielijn samenwerken en collectief leren

Rol/taakinfilling

De groep werkt binnen het door het Strategisch Platform vastgestelde kader en toetst daarbij aan de consequenties voor de uitvoeringspraktijk en de cliënt. De leidende principes worden hierbij onder meer als toetsingskader gebruikt.

Reflectieverslag voortgangsrapportage

In onderstaand verslag worden eerst wat algemene opmerkingen gegeven, gevolgd door wat specifiekere refererend aan de tekst op een bepaalde pagina. Ter illustratie van de opmerkingen zijn soms citaten van deelnemers uit de groep tussen haakjes toegevoegd.

Algemeen

Uit de rapportage blijkt dat er veel is gebeurd ter uitvoering van het Actieprogramma. “Goed om daar periodiek inzicht in te krijgen en je te realiseren dat er toch al veel is

uitgevoerd”. Tegelijkertijd blijkt weer dat beleid ver weg staat van de uitvoering. “De leidende principes moeten er sowieso in blijven omdat het daar echt over gaat en er tussen droom en daad toch altijd de praktische bezwaren staan”.

Er gebeurt te veel, ook in dit programma, waardoor het beeld van versnippering ontstaat en mensen in de uitvoering door de bomen het bos niet meer zien.

Die versnippering is er ook in de reguliere uitvoering. Er is veel opgeknipt met allerlei separate processen en procedures. “Ik voel me verantwoordelijk voor de cliënt, maar ervaar regelmatig dat mijn rol als “casusregisseur” – soms tijdelijk – over moet naar een andere organisatie die dan opnieuw begint met de (veiligheids)beoordeling”. Pleidooi om je cliënt niet over te dragen, maar anderen erbij te halen.

“Er zou meer vertrouwen moeten zijn in de deskundigheid van de professionals; dat is toch één van onze leidende principes”. “Het lukt mij als oude rot in het vak om korte lijntjes te houden. Ik ga gewoon bellen met degene die ik ken of zoek iemand die ik nodig heb om dingen voor mijn cliënt voor elkaar te krijgen”.

Er zijn veel pilots en proeftuinen, maar niet (altijd) is duidelijk wat er met de uitkomsten gebeurt. “Je hebt je bijdrage geleverd en daarna hoor je er niets meer van. Dat ontmoedigt en werkt niet motiverend om de volgende keer er weer voor te gaan”.

Besluitvormingsprocessen zijn niet (altijd even) duidelijk. “Wie gaat er een klap opgeven en waar en wanneer gaan we het dan echt uitvoeren in de praktijk?”

Het is belangrijk om structureel aandacht te besteden aan de impact op de uitvoering; dit kan door de uitvoering vanaf het begin mee te nemen bij de ontwikkeling van beleid en een beleidsvoorstel altijd te voorzien van een implementatieplan voor de uitvoering. Meer/andere communicatie over de inhoudelijke voortgang en planning is helpend om medewerkers uit de uitvoering niet alleen te informeren maar betrokkenheid te vergroten en hen mee te nemen in de verandering.

De droom/ambitie is te komen tot een betere samenwerking tussen alle betrokken partijen. Hiervoor is tijd nodig, voor gezamenlijk overleggen en leren van elkaar, netwerken, vragen stellen, elkaar leren kennen etc. Dat kost tijd en geld en kan niet zomaar erbij naast je eigen caseload. “Als groep critical friends zitten we hier niet omdat we gefaciliteerd worden, maar omdat we toch ons geluid willen laten horen en het er voor over hebben dat we dat ook nog voor een stuk in eigen tijd doen”.

Wordt er in het actieprogramma onderscheid wordt gemaakt tussen het vrijwillig en gedwongen kader? De doelen en ambities lijken niet (altijd) aan te sluiten bij de werkwijze van het gedwongen kader. Organisaties die werken vanuit het gedwongen kader hebben niet automatisch zicht op het gehele gezinssysteem; werken ook niet in ondersteunende systemen als Sluis en Sisa om informatiedeling te vergemakkelijken. Is dit als knelpunt meegenomen in het Verandertraject?

In het overzicht van beoogde en behaalde resultaten rijst de vraag voor wie de resultaten bedoeld zijn, wat draagt het bij aan de gestelde doelen en kunnen ze meer toetsbaar gemaakt worden?

Specifiek per pagina:

Blad 2:

- Aanvulling op het leidende principe “acteren met passende urgentie en snelheid: *daarbij aansluiten bij het tempo van de cliënt*”
- De term professionele eigenzinnigheid wijzigen in professionele moed en lef.

Blad 3

- De tekst dat er rond Toegang belangrijke resultaten zijn geboekt, roept de vraag op: welke dan. Het vergroten van de deskundigheid van de medewerkers bij de Vraagwijzers en stedelijke loketten is toch geen einddoel? Wat zijn de gestelde doelen als het gaat om samenwerking met partners en de beoogde resultaten voor de cliënt. Is het toetsbaar?
- Ook bij de tekst dat er “concrete resultaten te zien zijn in het aanbod rond hulp en ondersteuning aan plegers” wordt de inhoud gemist. Welke resultaten zijn geboekt en hoe past dat in de beoogde doelstelling?

Blad 6

- Er zijn vragen vanuit de uitvoeringspraktijk bij de tekst dat de realisatie opvangvoorziening voor wal en schip casuïstiek op schema ligt. “Er zijn zeer stricte toelatingscriteria gesteld waardoor er vrouwen juist wel tussen wal en schip vallen. Er is zelfs ruimte op de wachtlijst doordat er weinig mensen door de voorrondes komen”.
- Het resultaat dat de intensief-casemanagers van het wijkteam de rol van linking pin tussen Filomena en Wijkteam bij afschaling naar het Wijkteam is ingevuld, wordt toegejuicht.

Blad 8

- Hier wordt als risico genoemd dat de impact op de gemeentelijke uitvoering groot is en vraagt wat qua middelen en capaciteit: opgemerkt wordt dat dit zeker niet alleen voor de gemeentelijke uitvoering geldt, maar voor alle uitvoeringsorganisaties (zie opmerkingen eerder bij algemeen).
- Over het resultaat dat de HG deskundigen kunnen aansluiten bij het Zorg en Veiligheidshuis wordt geadviseerd meer aandacht te besteden aan de implementatie hiervan. Uitvoerend medewerkers zijn niet op de hoogte en kunnen ook een hoge drempel ervaren om hier invulling aan te geven.